

ДИРЕКТИВА 98/27/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 19 май 1998 година

относно съдебни разпореждания във връзка със защитата на интересите на потребителите

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 100а от него,

като взеха предвид предложението на Комисията¹,

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет²,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 189б от Договора³,

Като имат предвид, че някои директиви, изброени в списъка, приложен към настоящата директива, постановяват правила за защита на интересите на потребителите.

Като имат предвид, че съществуващите механизми за осигуряване на съответствие с тези директиви, както на национално, така и на общностно ниво, не винаги позволяват нарушенията, увреждащи колективните интереси на потребителите, да бъдат прекратени своевременно; като имат предвид, че колективен интерес означава интерес, който не включва натрупването на интереси на отделни лица, които са засегнати от нарушение; като имат предвид, че това не накърнява делата, заведени от отделни лица, засегнати от нарушение.

Като имат предвид, че доколкото целта е да се постигне прекратяване на практиките, които са незаконни според прилаганите национални разпоредби, може да бъде понижена ефективността на националните мерки, въвеждащи горепосочените директиви, включително защитните мерки, превишаващи нивото, изисквано от тези директиви, при условие, че са в съответствие с договора и са разрешени от настоящите директиви, могат да бъдат осуетени, когато тези практики оказват влияние в държава-членка, различна от тази, в която са възникнали.

¹ ОВ С 107, 13.4.1996 г., стр. 3 и ОВ С 80, 13.3.1997 г., стр.10.

² ОВ С 30, 30.1.1997 г., стр. 112.

³ Становище на Европейския парламент от 14 ноември 1996 г. (ОВ С 362, 2.12.1996 г., стр.236). Обща позиция на Съвета от 30 октомври 1997 г. (ОВ С 389, 22.12.1997 г., стр. 51) и Решение на Европейския парламент от 12 март 1998 г. (ОВ С 104, 6.4.1998 г.). Решение на Съвета от 23 април 1998 г.

Като имат предвид, че тези трудности могат да попречат на безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар, като в следствие от тях е достатъчно да се премести източникът на незаконната практика в друга държава, с цел да бъде поставен извън обхвата на всички форми за прилагане на закона; като имат предвид, че това представлява нарушаване на конкуренцията.

Като имат предвид, че тези трудности могат да намалят доверието на потребителите във вътрешния пазар и могат да ограничат обхвата на действие на организациите, представляващи колективните интереси на потребителите или независимите обществени органи за защита колективните интереси на потребителите, влияещи се неблагоприятно от практики, които нарушават законите на Общността.

Като имат предвид, че тези практики често преминават границите между държавите-членки; като имат предвид, че съществува спешна необходимост от известно сближаване на националните разпоредби, създадени с цел да наложат прекратяване на гореспоменатите практики, независимо от държавата, в която незаконната практика е оказала въздействие; като имат предвид, че по отношение на юрисдикцията, това не накърнява правилата на международното частно право и конвенциите в сила между държавите-членки, като спазва общите задълженията на държавите-членки, произтичащи от Договора, и по-специално свързаните с безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар.

Като имат предвид, че целта на предвижданите действия може да бъде постигната само от Общността; като имат предвид, следователно, че задължение на Общността е да предприема действия.

Като имат предвид, че третият параграф на член 3б от Договора задължава Общността да не надвишава необходимото за постигане целите на Договора; като имат предвид, че в съответствие с този член, следва, доколкото е възможно, да бъдат взети предвид характерните особености на националните правни системи, като на държавите-членки се даде правото да избират между различни възможности, които имат еднакво въздействие; като имат предвид, че съдилищата или административните органи, компетентни да се произнасят по процедурите, посочени в член 2 на настоящата директива, следва да имат правото да проучват резултатите от предишни решения.

Като имат предвид, че една от възможностите следва да включва изискване един или повече независими обществени органи, специално отговорни за защита на колективните интереси на потребителите, да упражняват правата за водене на дела, определени в настоящата директива; като имат предвид, че друга възможност следва да позволява упражняването на тези права от организации, чиято цел е защита колективните интереси на потребителите, в съответствие с критериите, определени в националното законодателство.

Като имат предвид, че държавите-членки следва да могат да избират между тези две възможности или да ги комбинират при определянето на национално ниво на органите и/или организациите, квалифицирани по смисъла на настоящата директива.

Като имат предвид, че относно нарушенията, извършени на територията на Общността, следва да се прилага принципа на взаимното признаване на тези органи и/или организации; като имат предвид, че държавите-членки следва, по молба на техните национални субекти, да съобщят на Комисията наименованието и целта на техните национални субекти, които са квалифицирани да завеждат дела в тяхната собствена страна в съответствие с разпоредбите на настоящата директива.

Като имат предвид, че задължение на Комисията е да осигури публикуването на списък на тези квалифицирани субекти в Официален вестник на Европейската общности; като имат предвид, че докато не бъде публикувано изявление за противното, един квалифициран субект се счита за имащ правен статут, ако е включен в този списък;

Като имат предвид, че държавите-членки имат правото да изискват извършването на предварителни консултации от страната, която възнамерява да подаде иск за постановяване на съдебно разпореждане, с цел да се даде на ответника възможност да прекрати оспорваното нарушение; като имат предвид, че държавите-членки имат правото да изискват тази предварителна консултация да бъде извършена съвместно с независим обществен орган, посочен от тези държави-членки.

Като имат предвид, че когато държавите-членки са решили, че следва да се провеждат предварителни консултации, следва да бъде определен краен срок от две седмици след получаване молбата за консултация, след който, ако не бъде постигнато прекратяване на нарушението, ищецът има право да подаде иск пред компетентен съд или административен орган без по-нататъшно отлагане.

Като имат предвид, че е целесъобразно Комисията да докладва относно прилагането на настоящата директива и по-специално за нейния обхват и дейността по предварителните консултации.

Като имат предвид, че прилагането на настоящата директива следва да не накърнява прилагането на общностните правила за конкуренцията,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Обхват

Целта на настоящата директива е да сближи законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки по отношение на исковете за постановяване на съдебно разпореждане, посочени в член 2, целящи защита колективните интереси на потребителите, включени в директивите, посочени в приложението, с оглед осигуряване безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар.

По смисъла на настоящата директива, нарушение означава всяко действие противоречащо на директивите, посочени в приложението, въведени в националния правен ред на държавите-членки, което уврежда колективните интереси, определени в параграф 1.

Член 2

Искове за постановяване на съдебно разпореждане

Държавите-членки определят съдилищата или административните органи, компетентни да се произнасят делата, заведени от лица, квалифицирани по смисъла на член 3, целящи:

- а) разпореждане със съответната целесъобразност, при необходимост чрез обща процедура, изискващо прекратяването или забраната на всяко нарушение;
- б) при необходимост мерки като публикуване на решението, изцяло или частично, в подходяща форма и/или публикуването на коригиращо изявление с оглед отстраняване на продължаващите последици от нарушението;
- в) доколкото правната система на заинтересованата държава-членка позволява, решение срещу загубилия ответник за плащания в полза на държавния бюджет или към всеки бенефициент, посочен във или съгласно вътрешното законодателство, в случай на неизпълнение на решението в срока, определен от съда или административните органи, на фиксирана сума за всеки ден закъснение или всяка друга сума, предвидена в националното законодателство, с оглед гарантиране изпълнението на решенията.

Настоящата директива няма да накърнява правилата на международното частно право, по отношение на прилаганото право, като по този начин обикновено води до прилагане на правото на държавата-членка, където нарушението е извършено или на правото на държавата-членка, където са налице последици от нарушението.

Член 3

Субекти, квалифицирани да водят дела

По смисъла на настоящата директива, „квалифициран субект“ означава орган или организация, която, след като е създадена в съответствие със закона на държава-членка, има правен интерес да гарантира, че разпоредбите, посочени в член 1, се спазват, и по-специално:

а) един или повече независими обществени органи, специално отговорни за защита на интересите, посочени в член 1, в държавите-членки, в които подобни органи съществуват и/или

б) организации, чиято цел е да защитават интересите, посочени в член 1, в съответствие с критериите, определени в тяхното национално законодателство.

Член 4

Нарушения, извършени на територията на Общността

Всяка държава-членка предприема мерките, необходими за да се гарантира, че в случай на нарушение, възникнало в съответната държава-членка, всеки квалифициран субект от друга държава-членка, в която интересите, защитавани от този квалифициран субект са засегнати от нарушението, може да се обърне към съда или административния орган, посочени в член 2, при представяне на списъка, предвиден в параграф 3. Съдилищата или административните органи приемат този списък като доказателство за правния статут на квалифицирания субект, без това да накърнява тяхното право да проучват дали целта на квалифицирания субект оправдава търсенето на съдебна отговорност в определения случай.

По смисъла на нарушенията, извършени на територията на Общността, и без да накърнява правата, присъдени на други субекти по силата на националното законодателство, държавите-членки, по молба на техните квалифицирани субекти, информират Комисията, че тези субекти са квалифицирани да търсят съдебна отговорност съгласно на член 2. Държавите-членки информират Комисията за наименованията и целите на тези квалифицирани субекти.

Комисията съставя списък на квалифицираните субекти, посочени в параграф 2, с описание на тяхната цел. Този списък се публикува в Официален вестник на Европейските общности; промените в този списък се публикуват незабавно, актуализираният списък се публикува всеки шест месеца.

Член 5

Предварителни консултации

Държавите-членки могат да въвеждат или да запазят в сила разпоредби, чрез които страната, която възнамерява да поиска съдебно разпореждане може да започне тази процедура само след опит да постигне прекратяване на

нарушението чрез консултации с ответника или съвместно с ответника и субект, квалифициран по смисъла на член 3, буква а) на държавата-членка, в която се търси съдебно разпореждане. Държавата-членка решава дали страната, която иска съдебно разпореждане, трябва да се консултира с квалифицирания субект. Ако не бъде постигнато прекратяване на нарушението в срок от две седмици след получаване на молбата за консултации, заинтересованата страна може да започне дело за съдебно разпореждане без по-нататъшно отлагане.

Правилата за провеждане на предварителните консултации, приети от държавите-членки, се съобщават на Комисията и се публикуват в Официален вестник на Европейските общности.

Член 6

Доклади

Комисията предава на Европейския парламент и на Съвета доклад за прилагането на настоящата директива на всеки три години и за първи път не по-късно от пет години след влизането в сила на настоящата директива.

В своя първи доклад Комисията разглежда по-специално:

обхвата на настоящата директива относно защита на колективните интереси на лицата, упражняващи търговска, индустриална, занаятчийска или професионална дейност;

обхвата на настоящата директива, както е определен от директивите, включени в приложението;

дали предварителната консултация, по силата на член 5, е допринесла за ефективната защита на потребителите.

По целесъобразност, този доклад се придружава от предложения за изменение на настоящата директива.

Член 7

Разпоредби за по-широки действия

Настоящата директива не възпрепятства държавите-членки от приемането и запазването в сила на разпоредби, създадени за предоставяне на квалифицирани субекти и други заинтересовани лица на по-широки права за водене на съдебни дела на национално ниво.

Член 8

Прилагане

Държавите-членки въвеждат в сила закони, подзакони и административни разпоредби необходими, за да се съобразят с настоящата директива не по-късно от 30 месеца от датата на нейното влизане в сила. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

Държавите-членки съобщават на Комисията текста на разпоредбите от националното си законодателство в областта, регулирана от настоящата директива.

Член 9

Влизане в сила

Настоящата директива влиза сила на двадесетият ден от датата на публикуването ѝ в Официален вестник на Европейските общности.

Член 10

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 19 май 1998 година.

За Европейския парламент:

Председател

Председател

J. M. GIL-ROBLES

За Съвета:

G. BROWN

ПРИЛОЖЕНИЕ

Списък на директивите, предмет на член 1(1*)

1. Директива 84/450/ЕИО на Съвета от 10 септември 1984 г. относно сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, свързани със заблуждаващи реклами (ОВ L 250, 19.9.1984 г., стр.17).
2. Директива 85/577/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект (ОВ L 372, 31.12.1985 г., стр. 31).
3. Директива 87/102/ЕИО на Съвета от 22 декември 1986 г. относно сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки отнасящи се до потребителските кредити (ОВ L 42, 12.2.1987 г., стр. 48), последно изменена с Директива 98/7/ЕО (ОВ L 101, 1.4.1998 г., стр. 17).
4. Директива 89/552/ЕИО на Съвета от 3 октомври 1989 г. относно съгласуването на някои разпоредби, установени в действащи закони, подзаконови и административни актове на държавите-членки относно извършването на телевизионна дейност: Членове 10 - 21 (ОВ L 298, 17.10.1989 г., стр. 23, изменени с Директива 97/36/ЕО (ОВ L 202, 30.7.1997 г., стр. 60)).
5. Директива 90/314/ЕИО на Съвета от 13 юни 1990 г. относно пакетните туристически пътувания, пакетните туристически ваканции и пакетните туристически обиколки (ОВ L 158, 23.6.1990 г., стр. 59).
6. Директива 92/28/ЕИО на Съвета от 31 март 1992 г. за рекламирането на лекарствени средства за употреба от хора (ОВ L 113, 30.4.1992 г., стр.13).
7. Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителски договори (ОВ L 95, 21.4.1993г., стр. 29).
8. Директива 94/47/ЕО на Европейският парламент и на Съвета от 26 октомври 1994 г. относно защитата на купувачите с оглед на определени аспекти от договорите, свързани с придобиването на правото на временно ползване на недвижима собственост (ОВ L 280, 29.10.1994 г., стр.83).
9. Директива 97/7/ЕО на Европейският парламент и на Съвета от 20 май 1997 г. относно защита на потребителя по отношение на договорите от разстояние (ОВ L 144, 4.6.1997 г., стр.19).

^(1*) Директиви 1,6, 7 и 9 съдържат специални разпоредби относно съдебното разпореждане.